

Stichting Panorama Fryslân-Franeker 2018

Herweystate 9

8925 HR Leeuwarden

Tel: 06 194 60 566

Tel: 06 152 88 487

panoramafraneker@gmail.com

www.panoramafraneker.nl

Datum: 24-06-2017

Projectplan InsideOut

Introductie

De stichting Panorama Fryslân-Franeker 2018 heeft een initiatief genomen om een groot panorama¹ te laten schilderen. De initiatiefnemers hebben daarbij gekozen voor een project waarbij zingeving en kunstbeleving voorop staan, vanaf de start tot en met expositie. Op landgoed 'Groot Lankum' in Franeker - op het terrein van de Geestelijke Gezondheidszorg Friesland (GGZ-F) - realiseren (voormalige) psychiatrische cliënten samen met kunstenaar Baukje Spaltro een wijds panorama². Het panorama is een mentaal landschap van persoonlijke voorstellingen. Het verbeeldt de binnen- en buitenwereld tegelijkertijd, én vooral hoe iemand het landschap waarneemt en ervaart. Het panorama zal onder de naam Inside/Out Panorama gepromoot worden.

Het Panorama Inside/Out

Het Inside/Out Panorama bestaat uit een compositie van persoonlijke belevenissen van de deelnemende psychiatrische cliënten van het Friese Landschap en met name het GGZ-terrein in Franeker. Dit panorama is een landschap van stemmingen, dat ook het spanningsveld tussen de innerlijke wereld van de mens en de buitenwereld verbeeldt. Een aspect waar veel psychiatrische cliënten mee worstelen. Het Friese landschap en de directe omgeving van het GGZ-terrein worden geschilderd als een cirkelvormig panorama en refereert aan de buitenwereld. De binnenwereld wordt weer verbeeld door persoonlijke waarnemingen van de cliënten op hetzelfde landschap en verwerkt in beeld, taal en klank. Er komen geschilderde elementen, persoonlijke citaten en muziek. Het eindresultaat is een geschilderde weergave van het Friese landschap, waarin geprojecteerde citaten dwarrelen. Baukje Spaltro zal het ontwerp en de eindcompositie bepalen.

Dit panorama nodigt de cliënten uit mee te doen en hun unieke en persoonlijke waarnemingen in te zetten voor een Gesamtkunstwerk. Hierdoor ontstaat een unieke compositie. Het Inside/Out Panorama is een vertaling van het ervaren landschap. De bezoeker stapt in een onbekende en inspirerende binnenwereld. Na het verlaten van dit landschap van stemmingen kijkt de toeschouwer met een verrijkte blik naar de bekende buitenwereld.

Het proces

Op tal van plaatsen in Friesland zullen er gespreksrondes plaatsvinden met 'genodigden' over zin, betekenis en beeld van hun innerlijke landschap. Door een kleur te kiezen, en een voorbeeld te geven zal er het begin gemaakt worden van een ontwerp, waarmee Baukje Spaltro aan de slag gaat. De kunstenaar werkt volgens een door haar zelf ontwikkelde Co-Creatie methodiek. Hierbij staat het

¹ Met een diameter van 18 meter (straal van 9 meter).

² Geïnspireerd op het panorama Mesdag in Den Haag.

samen ontwikkelen en vormgeven centraal. Er zal op de diverse GGZ locaties in Friesland gewerkt worden aan het geheel.

Speciaal hiervoor getrainde creatief therapeuten zullen dit proces ondersteunen. Het definitieve ontwerp zal op locatie worden afgemaakt, door de kunstenaars, de (ex)cliënten, aankomende kunstenaars, creatief therapeuten en vrijwilligers.

Muziek

Gedurende de expositie zal de bezoeker kunnen luisteren naar sfeermuziek. Dit zal de beelden versterken. Hiervoor nodigen we (ex)cliënten en medewerkers uit om een steentje bij te dragen. Tijdens sessies zullen er opnames gemaakt worden, aan de hand van drie toonsoorten, die betrekking hebben op het land van stemmingen. De opnames kunnen in principe door de gehele provincie worden gedaan. We gaan er vanuit dat tal van mensen hun stem/instrument kunnen laten horen.

Projecties

Tot slot zal de bezoeker verrast worden door projecties in het Panorama. Zij zullen op originele wijze boodschappen laten zien die betrekking hebben op herstel en empowerment. De bedoeling is dat we deze quotes op grote schaal gaan verzamelen, samen met de mensen van het herstelcentrum van de GGZ-Friesland, een groep ervaringsdeskundigen. Ook hier kunnen tal van mensen aan mee doen.

Eindresultaat

Vanaf half mei- tot half augustus 2018 zal de bezoeker, de inwoner uit Franeker, uit Friesland, uit heel Nederland terecht kunnen in een grote tent. Gezeten op een kubus of stoel kan er genoten worden van een indrukwekkend groot Panorama, met muziek en bewegende beelden.

Doelstellingen van de stichting voor het 'Panorama Inside/Out':

We willen graag:

1. Een artistieke bijdrage leveren aan Culturele Hoofdstad 2018 door een professionele kunstenaar samen met mensen uit de psychiatrie een panoramaschildering te laten maken en deze open te stellen voor publiek.
2. Een samenwerking in gang zetten tussen de kunstenaar en (ex)cliënten uit de psychiatrie waarbij over en weer inspiratie ontstaat om de innerlijke beleving van het landschap - 'mental landscapes' - artistiek te verbeelden.
3. Voor (ex)cliënten uit de psychiatrie een proces van zingeving mogelijk te maken door hen te laten participeren in een gezamenlijk schilder/muziekproject en hiermee hun gevoelens van eigenwaarde en zelfvertrouwen te bevorderen en latente talenten een kans te geven.
4. Bezoekers een belevingservaring te laten opdoen die hen dichterbij de leefwereld van de mensen met een psychiatrische aandoening, en daarmee een blijvende verandering in gang te zetten ten aanzien van de-stigmatisering.

Ten behoeve van de realisatie is in december 2016 de stichting opgericht. De stichting heeft inmiddels een ANBI-status (zie www.panoramafraneker.nl).

Plan van aanpak/werkwijze van de Stichting

De algehele leiding en met name het financieel beheer is in handen van het Stichtingsbestuur. Om het geheel in goede banen te leiden en een optimaal resultaat te behalen zijn teams samengesteld. Aan ieder team is tenminste één bestuurslid verbonden. Van belang om hierbij te vermelden is, dat in onze organisatie op tal van niveaus mensen zijn te vinden die directe ervaringen - bijvoorbeeld via werk, familieleden of kennissen - hebben (gehad) met de psychiatrie. Dat is een principiële keuze geweest.

Zingevend team

Dit team zorgt ervoor dat mensen zich goed voelen binnen dit project, en dat zij mee kunnen doen op het niveau dat passend en niet belastend is. Zij dragen zorg voor een hartelijke en gastvrije ontvangst voor de deelnemers. Zij zorgen voor de bindende factoren tijdens het creatieve proces.

Artistiek team

Dit team bewaakt het creatieve proces en draagt zorg voor een optimale samenwerking tussen professionals en (ex) cliënten. Artistiek leidster is Baukje Spaltro die erop toeziet dat de diverse activiteiten als schilderen, componeren muziek en samenstellen quotes een vloeiend geheel vormen.

Bouwteam

Dit team is verantwoordelijk voor alle constructiewerkzaamheden, de montage van de panelen, geluidswaergeving, brandveiligheid en klimaatbeheersing, het creëren van zitplaatsen etc. Waar mogelijk zal gebruik worden gemaakt van vrijwilligers en mensen uit de werk- en dagbesteding Mind Up³, het werkproject van de GGZ-Friesland. De omtrek van de beschilderde panelen is 56 meter (doorsnede 18 meter). Zij zullen worden geschakeld en tentoongesteld in een tent, middels een speciale (mogelijk verrijdbare) constructie. In de tent komt een projectvloer en er worden eenvoudige zitplekken gemaakt. Er is beveiliging en bezoekers kunnen gebruik maken van de sanitaire voorzieningen en in de tent naast de expositieruimte of in de Tille - het nabij gelegen restaurant op het terrein - een versnapering gebruiken.

Marketing en public relations

Door het ontbreken van eigen financiële middelen zoekt de Stichting externe middelen om het project te financieren. In de aanloopfase houdt dit team - waaronder de voorzitter en penningmeester - zich bezig met het werven van fondsen en sponsors.

Zodra duidelijk is dat het project vanuit financieel oogpunt kan starten, verzorgt dit team mede de public relations. De opzet is om via de media het artistieke proces vanaf het begin te laten volgen, waarbij de privacy van de (ex-)cliënten vanzelfsprekend een uitgangspunt is. We maken een film over het gehele proces (alleen met diegenen die dat willen).

Naast de meer traditionele communicatiekanalen als nieuwsbrieven, regionale pers, flyers, wordt ook via digitale en sociale media gecommuniceerd: website, filmpjes, chat-forums, Facebook, Instagram etc.

Overig

Het bestuur van de stichting laat zich gedurende dit traject bijstaan en adviseren door personen die ervaring hebben met projectmatig werken. Samengewerkt wordt met evenementenbureau Niquell, dat jaarlijks het zingevingsfestival voor mensen uit de psychiatrie en de verslavingszorg in het Noorden van Nederland organiseert. Voor bouw en techniek is een beroep gedaan op Gaastra Producties in Leeuwarden. Dit bedrijf voert binnen de Culturele Hoofdstad reeds twee grote projecten uit (Tall Ships en Giant Steps). In het Comité van Aanbeveling (CvA) zitten tal van mensen die maatschappelijk hun sporen ruimschoots hebben verdiend (zie website).

We hebben plezierig en coöperatieve contacten met de GGZ-Friesland, de gemeente Franeker, de Provincie Friesland, de werk en dagbesteding van de GGZ (Mind Up), de organisatie van de Culturele Hoofdstad 2018 en Stichting Samen Sterk zonder Stigma.

³ MindUp begeleidt mensen met een psychiatrische stoornis of psychosociale problematiek, die hen beperkt bij het wonen, werken en meedoen in de samenleving. MindUp zet deze mensen weer in hun eigen kracht.

Tijdschema

- Projectplan en werving fondsen en sponsoren: maart 2017-september 2017
- Making of: start van diverse teams, detaillering plan: februari 2018-april 2018
- Installatie en inrichting expositieruimte: medio april 2018
- Expositiefase: medio mei 2018- medio augustus 2018
- Afbouwfase en financiële afwikkeling: half augustus 2018.

Resumé

Wij, als Stichting Panorama Fryslân-Franeker 2018 zijn trots op dit unieke project, waarin een kwetsbare doelgroep juist in haar kracht kan komen te staan. Wij zullen er zorg voor dragen dat we dit ambitieuze project gedurende het proces zinvol laten zijn met een verbluffend artistiek eindresultaat. Wij hebben binnen dit concept rekening te houden met verschillende aspecten, zoals de Mienskip⁴, de zorg, professionele en amateuristische kunst, een speciale muziekcompositie, teksten gericht op herstel, kracht, de-stigmatisering en een solide bouw/techniek. Tijdens de voorbereidingsfase is al gebleken dat dit enthousiasme wordt gedeeld door kunstenaars, creatief therapeuten, maatschappelijke -, politieke - en kunstzinnige organisaties. Men vindt het een prachtig plan, juist omdat er zoveel aspecten in te vinden zijn.

Medio mei 2018 staat een feestelijke opening gepland. HKH-prinses Beatrix is gevraagd om de opening te verrichten. We zullen dan mensen die hebben meegewerkt achter de schermen en dat graag willen, een podium geven middels een concert.

Hierbij betrekken we uiteraard alle belanghebbenden: sponsoren, vertegenwoordigers van fondsen, medewerkers van het project en de GGZ-Friesland, maar ook de naasten uit de psychiatrie, Verslavingszorg Noord- Nederland en uiteraard de inwoners uit de Ster van de Elfsteden: Franeker. We gaan ervan uit dat niet alleen bezoekers uit Franeker, Friesland, maar ook elders uit Nederland en Europa nieuwsgierig worden en het panorama zullen bezichtigen.

Begroting en toelichting

Als bijlage zijn een maximale - en een minimale begroting met onderbouwing en een dekkingsplan toegevoegd. Uiteraard kunnen we dit project niet realiseren als we de financiën niet rond krijgen.

Friesland, Leeuwarden 24 juni 2017.

⁴ Mienskip is de Friese term voor gemeenschap.